

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, cesta centro 37. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERČE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINKA.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četr leta 8 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četr leta 5 L.

MALI LIST

TEHNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLASOV IN OGLO

MALI LIST

CEJSKO KNJ.

Vsestreljivo tisku, manjko 40 stotink beseda; z VELIKIM CRKAM 50 st. beseda. Pri stalnem oglašanju primeren popust.

Mali koledar.

Petak, 22. julija: Marija Magdalena. Sobota, 23.: Apolinar. Nedelja, 24.: Kristina. Pondeljek, 25.: Jakob. Torek, 26.: Ana. Sreda, 27.: Pantalon. Četrtek, 28.: Viktor. Petek, 29.: Marta. Sobota, 30.: Rufin.

MALE NOVICE.

Novomašniki.

Sest novih našnikov je izšlo letos iz goriškega semenišča. Dne 17. julija so darovali prvo daritev g. Darko Goljevšček na Marijinem Celju pri Kanalu, g. Albin Martinčič v Cerovem pri Gorici, g. Anton Žagar v Češoči na Bovškem; dne 24. julija pa pristopijo prvič g. Alojzij Gulič iz Dobravelj pri Tomaju, g. Miroslav Zorn iz Prvačine in g. Karel Cesar iz Trsta. Bodite pozdravljeni, novomašniki, ki ste sklenili iz ljubezni do Boga in ljudstva žrtvovati sebe ljudstvu v prid. Ljudstvo vas pričakuje; blagoslovjeni, ki prihajate v imenu Gospodovem!

Potres v Sveti deželi.

V Sveti deželi so imeli močan potres. Doslej je naznanjenih 250 mrtvih in nad 500 ranjenih. Najbolj poškodovana je vas Rarabeh, kjer je bil rojen sveti Ivan Krstnik.

Starši, kje je pamet.

Nad 900 učiteljev na Beneškem je izpršalo okrog 28.000 učencev, ali pijejo alkoholne pijske. Od 28.000 učencev ne pije takih pijski samo 4905, vti drugi so pivci. Kje imajo pamet starši, ki dajejo otrokom vino ali celo žganje?

Globe v Gorici.

V mesecu juniju so redarji globili 27 voznišč, ker so bili brez tablice, 30 kolesarjev brez zvončka, 32 šoferjev, ker so z avtomobili prenaglo hiteli. Kdaj bo čuti, da se globejo — v smislu zakona — tudi javni, preklinjevalci? Dobro in zelo koristno bi bilo!

Duhovnika odpadnika.

V Podsvetniku, mali vasi pri Gorici, imajo Prosvetno društvo. Liberalci, ki so z besedami povsod za slogo, v dejanju pa delajo z liberalizmom razdor, so hoteli ustanoviti protidruštvo. Sklicali so shod, na katerem je govoril znani svobodomislec Fr. Jelinčič. Govoril je o potrebi protidruštva. Navzoči g. Ciril Sedej mu je ugovarjal, češ: Smo zoper novo društvo iz dveh razlogov: prvič imamo že društvo in z novim društvom se dela razdor; drugič bo novo društvo svobodomiseln, ker je ustanovitelj Fr. Jelinčič glavni tajnik svobodomiseln centrale iz Gorice. Nato vstane g. Fr. Jelinčič ter slovesno poudari: «Ne mislite, da je vse tako, res je, da nismo Vaših, nazioni, a v naših vrstah sta dva častitljiva duhovnika, in sicer profesorja drja Andreja Pavlica in dr. Franc Žigona». Nato vzklikne g. Ciril Sedej: «Toda ona sta navadna odpadnika». V dvorani je nato nekdo rekel: «Sram naj ju bo!»

Stanidev vestnik.

To je mesečni list, ki ga zastonj izdaja na dveh straneh Katoliška knjigarna v Gorici. List je reklamno glasilo. Prinaša, kaj je novega na knjižnem trgu, zlasti omenja nove slovenske knjige, ki se izdajo v Italiji. List ni nikjer na prodaj. Kdor ga hoče dobivati, naj ga naroči z dopisnico. V zadnji številki pravi, da je izšel Rezijanski katekizem, ki stane 2 liri. Tudi Rezijani, ta najzapadnejša veja slovanskega drevesa, so tako dobili svoj katekizem, ki ima naslov: «To krstjansko učilo».

Zločinski umor pri Bazovici.

Ropar v rokah pravice.

(Izvirno poročilo iz Bazovice)

Naša prej tako mirna vas je prebila ves pretekli teden v mrzličnem razburjenju in napetem pričakovanju. Takega zločina, kot se je zgodil v Ključu, ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Evo, kaj je bilo.

18 leten fant Anton Križmančič, ki je delal v Rocolu, se v soboto zvečer, ko je prejel tedensko plačo, ni vrnil domov.

Orožniki na ogledih.

Domači so bili za sina v velikih skrbih. Ker ga tudi v nedeljo ni bilo domov, so upali, da bo vsaj na delo prišel v pondeljek, češ, morda so ga kaj okrali ali pa je kaj več zapravil in se ne upa domov. Pa tudi v pondeljek ga ni bilo na delo. Tedaj so domači kar stopeli v groz; začeli so slutiti kaj hujšega. Orožniki so dobili nalog, naj iščejo fant v gozdu krog Ključa.

Oče najde umorjenega sina.

Pa tudi oče sam ga je šel iskat, in sicer v sredo predpoldne. Preiskal je vsako pčino, pogledal je v vsakem grmu. Ko je tako omamljen begal po gozdici nad Ključem, mu je oko obviselo na zelenih vejah, zloženih nad nekim predmetom, odkoder se je širil smrad. Takoj je mož uganil, kaj mora biti. S trepetajočim srečem je pristopil, odgrnil veje in — o groz! — videl je pred sabo lastnega sina, umorjenega, raztrganega in z razbito glavo.

Kaj tukaj si, moj sin!

Kakšni občutki so prevzemali ubogega očeta, si lahko vsak sam misli. Krčevito je zajokal, kakor je pozneje sam pravil, in vzkliknil: «Kaj tukaj si, moj sin!» Nato se je spustil v dir proti vasi in javil svoje odkritje orožnikom. Ti so storili, kar je bilo treba v takem slučaju.

Gospodarski list

izhaja v Gorici vsak mesec. Z dopisnico ga naroči. Gorizia, Corso Verdi 37. Julijnska številka je zelo bogata. Evo nekaj naslovov: Vnetje pljuč in oprsnice pri konjih, zdravljenje. Krmljenje krav. Zelenina krma in zimska krmljenje. Mlekarne zadruge in bilanca. Mandanje trt. Skrajšanje mladija.

Podvezovanje in prvezovanje mladija. Obročkanje. Okopavajmo vinograde! Rak na sadnem dravju. DVAJSETLETNE breskve. Kaj po žetvi? Izkopavanje krompirja. Padanje cen in umetna gnojila. Agrarni krediti. Oskrbovanje čebel v žniderščevih panjih. Odbor in nadzorstvo v zadruzi. Vprašanja z odgovori. Sestanek mlekarne. — Kupi dopisnico za 40 stot. in naroči list!

Svinjska nadloga.

V Jurkloštru na Štajerskem so se pojavile to poletje zopet divje v celih krdelih. Divjačina se spušča v krompirjeve njive in je napravila že nepregledno veliko škode. Kmetje gledajo s strahom na njive, ki izgledajo, kakor bi bil kdo svežo krompirjevo cimo podoral. Poleg odraslih svinj pridirajo na njive tudi mladiči, ki se lotevajo s posebno slastjo pšenice ter koruze. Lansko leto je uničila ta zverjad posetnikom v župniji Jurklošter dobro polovico vseh poljskih pridelkov.

Volitve na Romunskem.

Vršile so se volitve za državni zbor na Romunskem. Tam vrla liberalna stranka z magnati na čelu. Ta stranka je dobila 290 poslancev, kmečka stranka 70 poslancev; socialisti in komunisti niti enega.

Bazovica v solzah.

Prišla je komisija, in truplo so odpeljali v Trst. Pri pokojnem niso našli nič denarja, ki mu je bil očvidno vzeti. V petek zvečer so na prošnjo staršev prepeljali rakev (trugo) z avtomobilom v Bazovico. Ko so pred cerkvijo polagali rakev iz avtomobila na nosila, je tragična smrt fanta in velika žalost družine navzoče tako prevzela, da se je zasolzilo stehrno oko. Pogreb je bil lep. Vršil se je sedmi dan po umoru. Pokojni Anton je bil priden, delaven fant. Vsa vas sočuvstvuje z nesrečnimi starši in sorodniki. Tudi mi ji na tem mestu izrekamo iskreno sožalje.

Kdo je morilec?

Sprva so zaprli več Ricmanjev, s katerimi je pokojni delal in se z njimi usodnega dne mudil v neki gostilni na Katinari. Pozneje so te osebe izpustili, ker je ves sum padel na domačina, 19 letnega Bernetiča. Ricmanske priče so trdile, da je šel Križmančič z Bernetičem sam domov. Par dni po zločinu se je Bernetič jek skrivali, marsikdo v vasi ga je videl, a domov ga ni bilo. Svojemu dekletu je pisal, naj pozdravi njegove domače in naj prinese cvetja na njegov grob. Mislili smo, da bo kje izvršil samomor, pa vendar tega ni storil, čeprav ga je vest strašno preganjala. Stara Škabčevka ga je dobila v petek zvečer v seniku. Orožniki so ga prijeli in naslednjega dne so ga odpeljali v Trst.

Tako je zločin v Bazovici, ki je spravil v nesrečo dve družini, nauk staršem, kako naj uravnajo vzgojo svojih otrok, da jim ne bodo v žalost in breme, ampak v veselje in oporo v starosti. (- čič.)

Dvajset od sto.

Tržaške kavarne, bari, restavracije in slaščarne bodo — kakor se govori — znižale cene za 20%.

Dijaška matica v Trstu.

Dijaška matica v Trstu naznana, da počne rok za običajno vlaganje prošen 31. avgusta 1927. Na prošnje, ki bodo došle po tem roku, se odbor ne bo oziral.

Slovesnost v Rojanu.

V nedeljo ob 6.30 bo imel novomašnik g. Karel Cesar iz Rojana slovesno sv. mašo, pri kateri mu bo asistiral sam preč. mons. Josip Jurizza, župnik rojanski. G. novomašnik stanuje sicer na Belvederju, procesija v cerkev pa pojde iz župnišča. Pel bo pevski zbor dekliske Marijine družbe. Slavljenc, ki je sin železničarske družine, se je že kot dijak zaobljubil, da bo imel prvo sv. mašo na Sveti gori, kar se je tudi minuli torek zgodilo. Ad multos annos!

Pri tej priliki pondarjamo zanimivost, da je rojanska fara dala več duhovnikov, kakor vsaka župnija nele v tržaškem mestu, ampak v celi škofiji. V rojanski župniji so namreč bili rojeni gg.: mons. Bruno, Kratzig, kapucin pater Dominik, sedaj na Montuzzi, Andrej Zink, dekan na Opčinah, konzistorialni svetnik Franc Gustin, Adrijan Brumen, župnik na Voloskem, tik pred vojno umrli Julij Rutar, Gabriel Piščanc, dekan v Dolini, Virgilij Šček, bivši državni poslanec v Rimu, zdaj župni upravitelj v Avberu, ter sedaj Karel Cesar.

Ljudje padajo.

V Nevjorku je v sredo umrlo 62 oseb od vročine.

Zavod dr. BONGINA-FINETTI
TRST, via Fabio Filzi 23. Tel. int. 48-23.

Zdravljene

ŠJATIKE

(ishias, vnetje bednih živcev)
v treh dneh zajamčeno.

Zdravi se tudi trganje živcev v rokah in bokeh.

Sprejema od 10-12 in od 15-17.

Cerkvena glasba.

V cerkvi sv. Vincenca se bo izvajala v nedeljo 24. julija ob 11. uri Filkejeva maša za 4 mešane glasove; prvič v Trstu. Službi bo prisostvoval tudi presvitli g. škof.

Pol milijona čebel.

Znano je tudi našim čebelarjem, na kako čudnih mestih čebele rojijo. Toda edini je bil slučaj, ki se je letos prijetil na Angleškem. Rossingtonu je namreč roj ušel pod streho ondotne cerkve. Roj je bil močan okoli pol miljona čebel in brnenje je bilo tako močno, da ga je bilo slišati nad glasove orgel in zbara, ki je ravno v istem času v cerkvi pel.

Poslali so po večjega čebelarja, ki pa si ni vedel drugače pomagati, kot da je izzagjal kos cerkvene strehe. Ko je prišel do roja, je ta velikanska živa kepa merila okoli šest čevljev visoko in štiri široko. Pač redek slučaj.

Vščipni otroka!

Janez Štempihar je šel v gledališče ter vzel s seboj ženko in štiri mesece starega otroka. Med prvim dejanjem predstave se je otrok pričel dreti, nakar je prišel ravnatelj ter prosil, naj zapustita z otrokom gledališče, pri blagajni dobita denar vrnjen. Ker je otrok zaspal, sta ostala še nadalje. Predstava pa je bila zelo slaba in v tretjem dejanju reče mož ženi: «Daj no, vščipni otroka».

Tobaka in popra pod nos

V Jugoslaviji je prišlo do prijateljstva med vladajočo stranko, ki so radikali, in med Slovensko ljudsko stranko, ki je katoliška, to se pravi: sporazum sta sklenila minister Vukičevič in dr. Korošec.

Kranjski liberalci — ki so po idejah in delovanju točno taki, kakršni so tržaški liberalci —, so zaradi tega sporazuma strašno jezni.

Na to je odgovarja dnevnik «Samouprava», ki je glasilo radikalov. Piše tako:

Prijateljstvo med srbskimi radikali in slovenskimi ljudovci je največje delo našega časa. O njem se izražajo vsi dobro, edino izjemo delajo slovenski demokrati (liberalci).

Te je liberalci ne razume tisti, ki ne pozna razmer v Sloveniji. Liberalci predstavljajo skupino bankirjev, veletrgovcev in uradnikov. Ti so vedno izkorisčali ljudske sloje. Stranka drja Korošca je pozitivna, lojalna, stranka deluje korektno. Kdor dobro premisli, se ne bo čudil sporazumu med Vukičevičem in Korošcem. Od prijateljstva teh dveh strank bosta imela korist Slovenija in država.

Če to liberalcem (demokratom) ni všeč, mi jih pomilujemo, pomagati pa jim ne moremo.

Opomba Malega lista: Te besede naj dobro preudarijo vse liberalci. Smo radovedni, kako bodo pisali naši liberalni listi.

Pijte kakao De Jong's!

Revolucija na Dunaju.

V petek 15. julija je na Dunaju izbruhnila prava revolucija.

Zadnji povod.

Dunajsko sodišče je ta dan oprostilo nekatere člane narodne liberalne stranke, ki so bili obtoženi, da so nekaj tednov prej z orožjem napadli delavske organizacije.

Revolucija se začne.

Ta oprostitev je dala znamenje, da se začne revolucija. V nekaj minutah je bil ves Dunaj pravo bojišče. Velikanska množica je udrila pred sodniško palačo ter jo vžgala. Palača je popolnoma zgorela. Nato je množica vžgala palači dnevnika «Reichspost» in «Neueste Wiener Nachrichten». Revolucionarci so zavzeli telefone, brzojave, pošto in železniške postaje.

Vlada se brani.

Vlada, ki je spočetka poslala le policijo, da bi red naredila, je kmalu uvidela, da s policijo ne bo kaj prida. Vlada je nato poslala nad revolucionarce vojaštvo v bojni opremi. Kmalu se je pričela prava bitka, mrtvi so padali, ranjenec so nosili v bližnje hiše.

Komunisti na delu.

Spočetka so mislili, da so socialisti zakurili revolucionarni požar, pa kmalu se je pokazalo drugače. Vodstvo socialistične stranke je stopilo pred množico ter jo nagovarjalo, naj se razide. Toda delavci niso hoteli socialistov poslušati in so na voditelje streljali.

Kmalu se je zvedelo, da so revolucionarji priklicali komunisti, ki so izdali oklice na ljudstvo, naj se «spuna zoper gospodo». Proglasili so generalni štrajk, ki se je skrajna res obnesel.

Prva poročila o spopadih se bila grozna. Govorili so celo o koncu avstrijske države. V resnicu pa se je vlad posrečilo, da je udušila štrajk, in množice razgnala. Vlada bo postavila 382 oseb pred sodišče. Vsega skupaj je 86 mrtvih, ranjenih pa nad 400.

Preganjanje na Meksikanskem.

Mesečni časopis America, ki izhaja v angleškem jeziku v Nevjorku, poroča o novem preganjanju, ki ga trpijo meksikanski katoličani od strani liberalne vlade, ki stoji na stališču, da radi ljube slove in mile edinstvo mora Cerkev preganjati, ker se ta tam ne klanja načelom liberalne stranke. V deželi Vera Cruz so pobili več desetin vernikov, nad 2000 katoličanov so zaprli in ponoči odpeljali na daljne otoke Maria sredi visokega morja, kjer ima vlada hude kaznilnice.

Vendar vse preganjanje ni ustavilo meksikanskih katoličanov, da bi se ne upirali vlad, ki ima nekatoliška načela.

Tako je načelnik katoliških bojevnikov Viktor Ravinec s svojimi četami pošteno oklestil vladne čete pri mestu Sant Juan.

Ker vlada vidi, da ne more povsem udušiti upora katoličanov, se maščuje povsod, kjerkoli more. Vladne čete napadajo katoliški veri zveste vasi, plenijo blago, požigajo hiše; neboroženi prebivalci pa beže v gozdove in tudi v sosednje dežele.

Sedaj je vlada prepovedala vsem otrokom hoditi v cerkev, češ da jih ondi pohujšujejo. Neposlušne otroke večkrat zajmejo ter jih odpeljejo neznano kam.

Da bi drugi narodi na svetu ne zvedeli za ta grozna dejstva, je vlada vpeljala najbolj strogo nadzorstvo časnikov, pisni in brojavk. Časniki morajo pisati, kar je vladi všeč. Kakor je znano, je papež izdal pismo zoper vladu in krepko bodri katoličane, naj vztrajajo. Večina škofov je določila javne molitve za preganjane meksikanske katoličane.

Deseti brat po OSAPSKI dolini.

Toliko časa že odnašam za obiskat po Ospu in okolici jin za napraviti «riviščo ženerale». Pepo prez doma mi ni dnu miru dokler nisem mu obljubu an dan za jet po Osapski dolini. Odloču sem se na binkoštni pondeljek. Sem jo mahnu skraja v Trst. Ko sem pršu u Trst, sem jo mahnu na štacion sv. Andreja; tam sem šeu na ferato do Zavelj. V Zavljah sem zmontiro s cuga. Šov sem naravnost na hrib sv. Jevana; gor je biv ples jen ringen špingel. Na hribi sen udobu enga mojga prijatelja, pogovarjala smo se po kraško. Ano ke je prodojalo želate, se nam je pošpotolo. Ara kome ke parla kvele brute ščave. Tošno je blo, da h sreči smo oba dobrega želodeca. Potle sem pogledo plešišče; jn sen šeu na ringelšpilen, namalo. Ko sem biu vsega štut, sem šeu v osterijo na pou buče; dav sem se vele h cesti, da sem lepše očero, kdo gre gor po ceste. Vsako tolko sem stegnu vrat z vrta na cesto. Aden, kjer je biu pri me, je kričo name zakaj, tolko stegnjavam vrat. Povedau sem mu mojo idejo. Reko sem, da čakan pupe iz Ospa, de ke bodo pršle v pariških modah plesat tukoj k sv. Jevane.

Odgovoru mi je, da je ples na križpot u Osapske doline jen de ne bodo še pršle pokazet pupe z Ospa k sv. Jevane. Ko mi je to zozvenelo v ošesih, sm hitro skoču na noge, vzeu sem palco pod pazduho jen sem na pravu «marš ajnza». Od oreha sem so «lauf-šrit», zato kjer

«Nič! Še iglice ne dobiva».

«Aha! Sta se vidva s Franckom zmenila, oslepariti me hočeta; a se ne pustim in ne pustum», je tolkel s svežo palico po tleh, da je odmevalo.

«Bog mi je priča! Naj ne grel zdrava s tega mesta: ničesar nismo dobili. Oni, Dohnalovi so vse pograbili. Osleparili so naju, bratec! Še pogreba niso materi pripravili; sem rekla, da jo bodo kot beračine».

«Hrup vzdignem», je razsodil Vincek in stegnil korake; oči so mu zlobno gorele.

«Hrup napravi, bratec, in kar mogoče velik!»

«Čudila se boš», se je zmagovalno pobahal Vincek, ko sta šla okoli hiše. Fando je kar trgal. «Počakaj!» ga je potegnila za rokav, «revež, še pil nisi! Skoči z meno za vrata in je izginila v njih. Čež trenutek je prišla in držala v rokah steklenico rdeče tekočine.

«Ha! Rum!» se je spognavši tekočino Vincek ljubeznivo nasmehnil in ga takoj zvrnil za osminko vase, ne da bi se oddahnit. Ko je spet vlovil sapo, je zahropel, se odkašljal, usta odpri, tlesknil z jezikom in mirno rekel. «Sakra, Fanda, dobrega si kupila; ta ima moč v sebi in greje želodec, greje....»

sem čo alarmi, v desetih minutah sem biu na križpot. Tu prve ko sem pršo, sem šo vid kozaro. Godci so ble na vrbah ane štire metre od tal zarade rose. Invitarje so vseko tolko polko allegri N. 7 kot z motiko. Potle so pršemele pupe z Ospa po dvej jen dvej; blo je vid ko debe pršle sodate, šle so na plešišče, zočeče so se vreti kot de be kače lovile orko do noči je blo zasedeno plesišče samo od pup. Vprašau sem dva fanta, zakaj plešejo same pupe, jen zakaj ne grejo fantje plesat. Povela some da osapsece ne grejo pleset s kmetom, čakajo da jeh naročijo angleški lordi. Rokšilt z Amerike da jeh je naroču že za pol frohta Osapeš. Črez dva meseca da jeh bo pelja po mostu v Ameriko, naj brž v Florido.

Reko sem vsem fantem de je grdo vit de plešejo same pupe. Vsi somi rekli da ne morjojet plesat, dokler ne porfumir zvezdi, komej potle de ke je hlat jende ke ne več smrdijo ot porfuma, de grejo pleset. Sem biv štuf vohat porfumo jen gledat kolena, jn tiste pariške mode; ma tečem; mode pariške nejs komplete; so še za ostrič po Osapeske doline pupe; rečen jen, da nej podvija. Ko sen jen vse poveu, sem šeu v osterijo po pošereto ke vino je blo za delat radič, jen še kvaltro otanta. Ma sem zmirej očiro na plešišče. Tam na osteriji je biu nemec iz Mačkoi; tev je me nekej komandirel, ma nej mogo, ke je cev teden rezo čebulo doma za delovce; zelje se mu je skisalo. Be šo še rad v Osp, videt sagro, ma nej bo. Več me je vleklo jed sv. Jevane, keje bi muj pepo prez doma.

Deseti brat v zrakoplovu.

Deseti brat je hotel postati modern in je stopil v zrakoplov, s katerim se je peljal po deželi. Vozil se je in Trst proli Reki. Na Erjavcih je videl, da so imeli shod in ples; opazil je nekega moža, ki je iskal svinji rep in ga tudi dobil. Ko ja letal visoko nad Podbežami, je z dalingledom uzrl neko dekle, ki je pisala pisala; ker pa ne zna pošto, jih je kar po cesti razdajala. V Pregarju je videl dekle, pravzaprav šenjorino, ki je pa sicer potrebovala dežnik Desetega brata, da bi ga rabila za sončnik.

Jvanc Kramar.

Meh za smehek.

Vsi njemu sorodni so pomrli v begunskem taborišču, le on se je vrnil. Nič ni pršal, ali je ostala kaka klet ali košček strehe za noč. Vlegel se je v prvo primerno jamo, ki jo je bila skopala granata, in je spal kakor cesar v pernici. Kako bi ne! Za večerjo si ga je privoščil frakelj ali tudi dva in jeruš mu je postlal, ga odel in mu povrh vdahnil sladkih sanj. Komaj se je zorilo, je Ivanc Kramar že kolovratil po vasi in iskal zajtrka, razume se, da žganega. Natq je martinčkov, mežikal po mačje v solnce, zdehal, se pretegnil in zapel pesem, ki jo je v mlajših letih zložil:

*Sem plesala, sem tancala
tam dol po Hrvatskem
z eno lepo rožico,
z enim starim Lahom. —
Hrvati so se špotali,*

da sem grda, stara,
v špegu sem se gledala,
sem bila lepa, mlada.

Zepne rute ni rabil nikoli. Opravil je s pritiskom prsta in če ga je kdo videl, se je nasmejal: «Ja, ja, čednost je lepa reč, pa pri nas je ni». Sicer pa je imel na desnici en sam prst, ki je bil količkotliko še poraben, ostali štirje so štrleli trdi in nepremični vsak v svojo stran. Pohabil jih je v boju s svojo ljubo ženko. Ko sta si hotela nekoč zopet dejanski dokazati zakonsko ljubezen, se je zgodilo, da je on stal pred hišnimi vrati, ona se je pa zaprla v hišo. Kramar je pehal in pritiskal, in posrečilo se mu je, da so duri popustile. Žena ne bodila lena, mu je v spravo mesto roke pomolila pod nos ostro brusen foč, ki ga je spravljeni in miroljubni Kramar s srčnim veseljem pograbil. Mica, ki se je skesala, da je tako hitro podlegla, je roko oziroma, foč naglo potegnila k sebi, in ubogi Ivanc za nobeno ceno ne bi bil mogel več po pravilih prisci, kajti za prisego je treba najmanj treh prstov, zdaj so mu pa kar štirje bingljali, le za kožico obeseni ob roki. Od takrat ženske ni trpel več. Še malo pred smrтjo je lepi, mladi sosedi, ki je služila v Trstu, zapel pod oknom:

*Rezka Melenčeva
v Trst je šla počesana,
tam se je poltrirala,
nazaj prišla ostrizena.*

V mlajših letih je bil Kramar ribič. Ne ribič, ki ribe goji, ampak ribič, ki ribe lovi in jih je. «Vse je naše in božje». Za ribolov pa je treba glist, in gliste spravi na površje dež. V takih deževnih nočeh je Kramar prižgal svečo v svetilki in je romal onkraj Idrijce čez polja in travnike, iščoč med krtinami in razori. Izdaleka se je zdelo, da pleše vešča nad razmočeno zemljo. — V vasi je živila tačas ženica, Šmenajka po imenu. Bila je pobožna duša (po njenem mneju), ki je čez dan svojim sosedom vest krtičila, po noči pa je premisljala, kako in koliko trpijo ubogi raijnki, ki so jej hoteli ali nehoteli storili kako krivico. Bog si ga vedi kod se sedaj vicajo za te in one grehe. — V sličnem dušnem razpoloženju pogleda neke noči skozi okno in vidi v meglji nejasno luč. Vsa je vztrepetala: «Glej dušo, ki se vica! Tej je treba hitre pomoči». Koj se je napravila in ubrala korak za vicajočim se Kramarjem. Ta je držal svetilko tik ob tleh, da je bolje videl gliste, ki jih je bilo oni večer najbrže malo. Za sabo začuti lahke korake in molitev pobožne Šmenajke: «Duša kriščanka, Bog pred tabo in za tabo». In ko se mu je približala: «Vsak duh časti svojega Boga». «Jaz tudi svojega» odgovori Ivanc nosljaje. «Duša, čemu trpiš, zakaj se vicaš, povej, česa želiš?» — Nobenega odgovora. — «Duša, duša, če-

PODLISTEK.

Jindřich Š. Baar
(Prevedel Grušenjka)

Otroci.

Iz ostalih domov so prihajali ljudje. Spotoma so se zapenjali in si obleko poopravljali.

«Ali je to sila! Še počakati ne morejo! Samo da bi jo brž spraviti iz hiše», je gdrnjala neka žena, ki je hodila z ranjko še v šolo.

«Že gre!» je zaklicala naglo Fanda. Zagledala je namreč Vincka, ki se je sklonjen bližjal vasici.

«Kje ga vidiš?» je prašal prijazno mož in je obrnil oči tja, kamor je gledala žena.

«Tam le, on je, izmed tisoč ljudi bi ga spoznala», in je veselo kazala na postavo ki se je zibala med drevesi. «Pojdi sam, jaz grem naproti bratu. Glej, da bi ne začeli brez nas», in je že stekla po cesti.

«Moj bratec predragi! Tako sva ostala siroti; mamica če že pri Bogu, je pala med jokom Vincku okoli vrata.

«No — ali je nama kaj zapustila, zapisala?» vprašal Vincek trdo.

«Pojdiva torej — pojdiva!» ga je silila sestra.

Pred Dohnalovo bajto je stala kopica ljudi.

«Na koga pa še čakajo?» je ta in oni pršal nestrpljivo.

«Tam na tåle», je nekdo pokazal na Vincka in Fando.

«Pridite, no, pridite že!» jima je šel naproti Fandin mož, «da se še poslovite od matere; hočejo že krsto zapreti....»

«Moja zlata mamica, draga!» se je že na pragu razjokala Fanda, «še ločiti se od vsa me ne puste», je stegnila roke in pala na krsto. Za njo je stopil Vincek, teman in z grdim pogledom na obrazu.

«Lepo vas prostmo, svaki!» je šla k njemu Marjanca in mu ponujala roko.

Vincek se ni zmenil za njo, z očmi je gledal na Francka. Našel ga je v kotu, skrenenega, bledega in objokanega.

«Tako pokopuješ mamo?» ga je pretesnel Vinckov glas.

«Za Boga! Svak, ne kričite!» je prisostila k njemu Dohnalka. «So ljudje tu; kaj si bodo mislili?»

«Zakaj bi ne kričal?», se je vmešala Fanda; «le kriči, Vincek; naj te vsi slišijo, kako sta skopa in hočeta še pri mrliču štediti?»

Kričijo, so se dregali ljudje tam zunaj in so prišli hitro pa dvorišče, celo do oken jih je prignala radovednost.

«Kje je pa duhovnik — a? Kje pevec? Odkdaj je pri nas pogreb ob sedmih zjutraj? kaj?»

«Molčite, svak, prosim vas: molčite!» je krotila Vincka Marjanca.

«Ne, ne! Le govori, brat!», ga je podpihovala Fanda.

«To si je pri vas zaslужila mati s tem, da vam je vse dala, naju pa zapodila. Si jih je povemo po pogrebu. Zdaj gre za pogreb. Jaz ne pustum svoje matere tako zasramovati in ne pustum», je vdaril s palico po mizi. «Duhovnik mora priti semkaj; takoj grem po njega!»

«Ko pa si ne pustite ničesar reči in ne dovolite človeku niti besede», se je razburila Dohnalka in se razkričala na vse grlo. «Kdo je pa to rekel, da nismo hoteli dostojnega pogreba? Oni tamle — ta

sa želiš?» — Nič odgovora. — «Duša, tretjič te prašam, česa želiš?» «Glist mi daj, pa spati se spravi, babnica nora! Šmenajka ga je spoznala in ze zgužnila v meglo in noč.

Šmerajka tega ni pozabila, čez leta še mu je bila gorka in ga je izpostavila smehu sosedov. Bilo pa je tako: Kramar je tekom let dobil žabja usta, to se pravi: usta brez zob. Ne umivanje z žganjem, ne pogosti čiki niso mogli zabraniti, da je Kramar zgubil zobe. Sam je pravil, da se mu je pokvarila mašina, ki melje kreh. Kljub škrbi je silno ljubil kuhanje špehovo kožo. Žulil jo je, mrevaril in pritiskal, da se je slednjic vzdala in se bliskovito pogreznila v »Jonovo stanovanje«. — Šmerajka je imela delavec. Tudi Kramar je s šestimi prsti prijet za motiko in si otral pot, če je bila Šmerajka blizu, sicer je v hladni senčici čakal, da zatone nadležno sonce in ga mrak povede do sklede kaše, po kateri plavajo kosi prešičje kože. Slini za slino se mu je utirala, da je sproti kar poži-

rati ni več mogel, in je pustil, da mu je skozi obustina žleba tekla preko brade na preperelo srajevo. Tako je Kramar vsaj enkrat oženthal svoje perilo. Po molitvi so sedli okoli mize in pričeli z večerjo. Sredi sklede je plaval krasen otok, zapeljivo divna prešičja koža. Vsaka žlica se je umaknila in zgodilo se je, da je priplavala do Kramarjevega obrežja. Stari ribič je točno meril, stegnil žlico, jo obrnil in koža je zdrčala v usta. Bila je pa le oparjena (Šmenajka se je bila zmenila z delavci), in ko jo je Ivanc prisnisl, je sikhnila preko mize čez glave smejočih se sosedov v kot, kjer je prečkal stari muc, ki je zadovoljen smuknil skozi priprta vrata, začuden, da še vedno pada izpod neba pečeni golobi.

Drugi dan je Kramar znosil Šmenajki gnoj namesto na njivo v Ograjnci čez most v Idrije.

(Spisal Ciril Pušarjev za julijsko številko »Našega Čolniča«.

Nas čolnič stane sa vse leto 10 lir. Naslov: Gorizia, via Mameli 5).

brezmadežne in goreče sveče. Ko so nesli kip pod lepim slavolokom, sta dva živa angelčka na njem metalna cvetje na Marijo. Ob novi kapelici je nato g. župnik upravitelj F. Soklič iz Kianca proslavljal Marijo in navduševal vernike k zvestobi do nje, nakar se je kip postavil v kapelico. S to slavnostjo so si ljudje postavili lep spomenik požrtvovalnosti in skrbi za čast božjo.

TRNOVO-BISTRICA

«Dober svet je zlata vreden», se bere nekje. Na podlagi tega stavka, hočemo dati tudi lastniku »Lekarne pri Odrešniku«, dober svet. V lekarni se namreč nahaja ženska oseba, ki je tako nedostojno oblečena, da mora človek pogledati v tla, ko vstopi vanjo. Lekarna nosi ime »Lekarna pri Odrešniku«. Če ne radi druga, naj poskrbi gospod lastnik lekarne vsaj radi tega častnega naslova, da bo tudi službeno osobje oblečeno — dostojno — vsaj takrat, ko se nahaja v službi!

Eden v imenu mnogih.

Kmečko tajništvo.

Mlakar Jernej Otalež. S prošnjami za povisok vojne pokojnine gre težko toliko težji, ako vam je bila pred prošnjo že odbita. Prošnjo naj vam napravijo na županstvu. Tam že vedo, kam jo je treba odpeljati (Ministero delle Finanze — Servizio Pensioni per le Terre Redente e Stralcio Assistenza Militare — Roma).

R. F. Volček. Številka vaše prošnje za vojno odškodnino je 172003, 176445 Pos. Nima pomena, da pridevete v Trst. Če ste vi v resnici porabili že 25.000 lir za popravo hiše, medtem ko vam je finančna intendanca izplačala le 10.000 lir v obligacijah, vložite novo prošnjo za predujem na intendanco v Trstu. Par tisočakov vam bodo še dali na račun končne likvidacije, ki se bo izvršila, ko boste hišo popolnoma popravili. V prošnji omenite, kdaj ste pričeli z delom in kdaj ste ga največ izvršili.

Gregorič Matija Poljubin. Dne 14.1.1927 je finančna intendanca zahtevala pismeno od vas, da pošljete: 1) Decreto di aggiudicazione del defunto (prisvojilna listina) po umrlem Matiju, ki jo dobite na sodniji; 2) Domovnico (certificato di pertinenza) dedičev. Preskrbite si takoj dokumente.

M. F. Kobraglava. Vaša prošnja je v likvidaciji od 17.6.1927. pod št. 182901 pos.

P. G. Gorica. Rekurz je od 20.6.1927 v sekciji »Reklamacije« na finančni intendanci.

Listnica uredništva.

— čič. Iskrena hvala! Se priporočamo.

Kaj nam z dežele pišejo

RICMANJE.

V nedeljo 10. julija smo imeli cerkevno slovesnost. Blagoslovili smo novo cerkevno zastavo. Blagoslovil jo je g. dekan Gabriel Piščanc iz Doline ob azistenci dveh gospodov, namreč g. župnika Fr. Čevelja iz Boršča in g. župnika Huberta Leilerja s Katinare. Za nakup zastave je podarila svojo 500 lir gospodična Uršla Grdela, ki je sicer iz Predloke, a je že 10 let v službi v Logu. Njena gospodinja je dodala še okoli 200 lir. Ker stane zastava 1000 lir, se nadaljnji darovi hvaleno sprejemajo. Zastavi sta kumovali gdčna Darinka Švara iz Riemann 111 in Petrina Pregarc iz Riemann 145. Kumici sta podarili za zastavo dragocen trak, vreden več stotakov. Tako je zastava vredna okrog 1500 lir. Sam križ zastave je star, čisto srebrn in vreden 3500 lir. Pred letom so tatoi križ zlomili, srebrar Lipičar v Gorici ga spet popravil. Po slovesnosti se je zbrala prelepa družba v Švarovem gostilni, kjer se je razvila vesela zabava. Darovalkam pa vsa Zahvala. Še pozni rodovi, ki bodo zastavo rabili, se bodo s ponosom spominjali in s častjo imenovali imena darovalk. Kumici sta darovali prelep svilen trak; samo napis z zlatimi črkami stane 150 lir. Prisrčna Zahvala gre tudi vsem, ki so pripomogli, da smo Riemanci tako dobili prelep zastavo in jo častno blagoslovili. Končno prisrčna hvala pevskemu zboru!

Iz BREGA.

V časniki sem čital o nekaj nemarnostih v cerkvi v Boljuncu; ne vem, kako je. Gotovo pa je eno, da je Boljunc prvi, kar se tiče plesov. Oh, ko bi bili tako vneti za cerkev in za vse dobro! So ljudje, ki delajo s plesi nekako obrt, kseft. Godba se najme in hajdi tje vse, kar je najslabšega.

GOČE pri Vipavi.

V nedeljo, dne 3. julija, smo šli gledati telovadni nastop na Goče.

Občinstvo je bilo zbrano, godba zadoni in na telovadišče prikoraka 42 članov. Proste vaje so izvajali prav dobro; poznala se jim je dolga preskušnja, zlasti pri tretji vaji, ki je zelo težka. Tudi kritje je bilo dobro. Članice so se vaje dobro načrile, kritje je bilo pa slabše; tega pa ne smemo preveč zameriti, če pomislimo na slabu tla.

Najbolj so se pa dopadle občinstvu skupine dornberških telovadcev, ter orodna telovadba, o čemer je pričalo navdušeno ploskanje. Krone celemu nastopu je bila zaključna skupina, ter trajalni odrek vseh telovadcev in telovadcev in telovadkinj.

Taki nastopi vzbujajo v mladini zavest, da se dobi zdravejša in cenejša zavava pri telovadbi, kakor pa pri plesih in v gostilni! Bog živi! Tržan.

MAČKOVLJE.

Dosedaj so se oglašale razne struje v našem tedniku. Nekateri so hvalili svoje moči. Nekateri so hoteli rešiti liberalno krizo. Mali list je vse plačal in njegovi čitatelji v imenu Mačkovlj. Od sedaj naprej povemo tistim, da naj svoje glasove posiljajo v svoj list. Torej M. I. in njegove čitatelje naj pustijo pri miru. V svojem listu naj se hvalijo in rešijo krize. In tudi v imenu svoje vasi. — Pričakovali smo 22. številko »Novic«; da bodo se hvalili tudi letos kot lansko leto o napredku »Novic«. V lanski številki »Novic« se je res dosti hvalil dopisnik, kako da letajo »Novice« po vasi. Da so le Novičarji, je pravil. V Mačkovljah je v Mačkovljah le liberalizem in edinjska li-

monada. Leto pozneje pa postopajo proti kršč. socijalizmu. Znajdejo se med M. I. Redno čitajo M. I. več kot »Novice«. Tudi z večjo pažnjo! Zmirač s tožjo, da M. I. ima velika ušesa in bistre oči. Narodniki, Novičarji, ne bojte se Malega lista kadar dalate poštero. Vaš napredok in vaše delo nas veseli. Podučite svojo mladino še več, da ne bode divja in neotezana. Kot so se znašli lansko zimo nekateri v vašem društvu. Sedaj vem, da jih ni več. In ker jih ni je lepša sloga med nimi. Kadars se vrnejo, povejte jim, da naj se obnašajo oklanjo, naj pustijo ceckev in pošte ne ljudi pri miru.

O naši vasi smo že pisali, da dela Mai list konkurenco drugim časopisom. Danes pa naznanimo, da je redka kmetija hiša, da ne bi trkal po nje durih M. I. Kmet uviduje, da edino s k. socializmom bude dosegel svoj cilj. Edino s Kristovimi poštenimi nauki bodemo postali enaki, enako se ljubili, enako razvito prostost uživali.

Pod našo vasjo so imeli že trikrat ples na križpoti. Neki dopisnik iz Brega pravi v Novicah, da imajo v Mačkovljah toliko plesov. Tisti ne ve, kje so Mačkovlj. V Mačkovljah niso imeli že par let plesa ne za pust ne za opasilo. Tisti plesi se vršijo na Prebenesku. Mačkovljanska mladina tudi ne pleše, kod kdo misli. Imamo okoli 40 mladenečev, večina so člani društva; pa tudi ostali, ki niso Učljenjeni pri društvu, po plesih ne hodijo.

Mnogo smo že pisali o slabih cesti, ki vije skozi Osapsko dolino. Zaston je vse! G. podeščat je prišel nekaj si ogledovat, vendar nimamo dosti upanja.

Dne 12. junija je toča obiskala in nam vzela en del pridelka, največ je trpela vinska trta.

MATERIJA.

Kakor je znano, je naša občina prevzela upravo slivarske Jame »Dimnica«. Občina si je nagromadila neverjetno velike izdatke za delo v jami. Da bi se ti izdatki pokrili, so neki gospodje nasvetovali kot rešilno sredstvo — jamski ples. Ker se na prostem in po gostilnah plesi onečujejo, naj se v podzemju najde priložnost. Nerazsodno ljudstvo je hitro popadlo trnek in tako imamo v občini sedaj stalno plesišče. Ne vemo pa, če je ravno občina poklicana, da olvarja plesišča in brjarje. Tudi ne mislimo, da je v zdravstvenem ali moralnem oziru bolje plesati v jami, nego na kakem dvorišču ali vrtu. Po našem naj gre v jamo, kjer hoče občudovati lepoto podzemeljskih prostorov; komur pa to ni mar, čemu naj laži kakor kakšen močerad po tistih luknjah? Občina kot javno bitje naj skrbti za blagor ljudstva, ne za lahkomiselne zabave, ki kvarijo ljudsko moralo in blagostanje.

Občinar.

GROČANA.

Lepa slovesnost se je vršila v gročanski župniji v nedeljo, 17. julija: blagoslovila sta se dva nova kipa, in sicer kip presv. Srca Jezusovega, za katerega so zbirale družine v vasi Gročana, in ki se je postavil v župni cerkvi, ter kip brezmadežne Device Marije, ki se je postavil v novi kapelici na Vrhpolju, kar so vse preskrbeli Vrhpolčani.

Najpoprej je dolinski gospod dekan G. Piščanc v cerkvi proslavljal Srebo Jezusovo in blagoslovil kip. Po odpetih litanijsah se je razvila iz cerkve veličastna procesija do nove kapelice na Vrhpolju. Belo oblačene deklice so nosile kip

Koza mlekarica se išče

Švicarske, prvo vrstne pasme. Če močne z mladičem. Samo resne ponudbe na upravo lista.

Skrbna mati

daje svojim otrokom kakao DE JONG'S da čvrsto rastejo in zdravi ostanejo. To je prvo vrstno krepilno sredstvo za majhne, za stare in za take, ki so prestali bolezni.

Pri hrani je važna redilnost

tako pravijo zdravniki in vsi drugi, ki kaj razumejo. Testenine »Peklete«, ki se vdobe v $\frac{1}{2}$ kg. originalnih zavojih so izdelane iz zdroba, trde pšenice in so vsled tega izredno redilne.

MALI OGLASI

ČISTILO ZA ZOBE »Ideal«, sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkuje usta odpravi smrdljivo sapo, utriči dlesno oviru gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje celjusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na $\frac{1}{2}$ l vode in se izperejo usta. Če močno boli zobje, se denes par kapljic samega »Ideala« na vato in se položi v zobje. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobje in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grganje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zobje je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobje bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otrocke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo »Ireos«. — Odkrivani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistriga.

ACQUA DELL' ALABARDA.

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačanje korenin. Steklonica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollafo, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

GLYKOL CASTELLANOVICH.

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslabljenju živcev, spošnemu oslabljenju teka in za ženske v služajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 8.50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. Cena L. 45.50, Trst, Via dei Giuliani, 42.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovenscem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.

Odprtje od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst — Via Arcata 19 — Trst

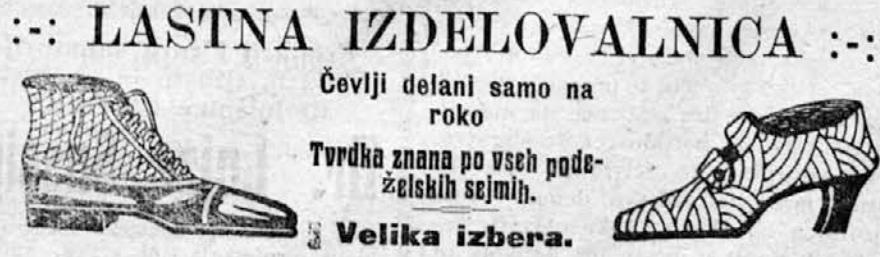
LASTNA IZDELOVALNICA

Čevlji delani samo na roko

Tvrda znana po vseh podželskih sejmih.

Velika izbera.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Gospodarstvo

Varčevanje in posojilnice.

O varčevanju smo mi že to in ono zapisali, danes pa prinesemo članek, objavljen v «Koroškem Slovencu», v dokaz, da povsod pametni možje podobno mislijo in trdijo.

Za obnovo gospodarstva.

Gospodarski napredek in blagostanje se dosežeta v prvi vrsti le z varčnostjo. Vojna je uničila sicer misel varčevanja, ker so bile vsled padca denarja ravno varčljive osebe najbolj prizadete, vendar se mora delati na to, da se varčevanje med ljudstvom na novo vzbudi. To nam nalaga potreba časa, ako hočemo vzdržati na svoji zemlji. Po vseh državah je prodrlo prepričanje, da bo mogoče izvesti obnovo gospodarstva in vrniti ljudstvu predvojno blagostanje le z varčevanjem. Na eni strani se morajo prihranki iz produktivnega dela tako načiniti, da odvržejo spet dobiček, na drugi strani pa se mora varčevati na izdatkih, da se na ta način razbremeniti gospodarstvo. Treba bo delati v tem pravcu, da skrbimo in ublažimo svoje zahteve glede hrane, obleke in drugih potrebščin. Posebno še pa se bo treba ozirati na vodstvo kmetijstva, da se tam uvedejo naprave, ki so v resnici koristnosne in praktične. Vsled vojne smo obubožali in le ako se posreči, da naše izdatke znižamo z ozirom na vladajoče obubožanje, ako se marsičemu odrečemo, kar za življenje ni neobhodno potrebno, bomo polagoma s prihranki prišli do blagostanja in do razmer, ki bodo omogočile še boljše delovanje.

Vzajemna pomoč.

Kar pa si moremo odtrgati že v sedanjih slabih razmerah, pa ne zakopajmo, ampak dajmo na razpolago gospodarstvu, ki rabi nujno kapitala. Hranilnice in posojilnice so za to poklicane. Že po svojem bistvu in namenu so za to poklicane, da razširijo varčnost med najširšimi krogi, po svoji upravi pa važen gospodarski faktor, ki seže do zadnjega človeka. Hranilnice in posojilnice nudijo za prihranke najбоše jamstvo, saj jamčijo za te prihranke s celim svojim premoženjem vsi zadruge. Hranilnice in posojilnice pa tud uporabljajo prihranke najbolje v prid ljudstvu, saj je njih namen pomagati malim ljudem s cen enim kreditom k izboljšanju gospodarstva ali v gospodarski nasreči. Poklicane so, da širijo varčnost, prvi temelj narodnega blagostanja, med ljudstvom, zlasti med mladino. Kmečki fant ne bo dober gospodar, ako se ni naučil varčevati že v mladih letih, ker ni dobre gospodarstva brez varčnosti. Privarčevati pa si more zlasti človek, ki nima obveznosti, in to je ravno kmečki fant. Kapital, ki si ga prihrani, pa mu pride prav, ko bo prevzel posestvo ali se kam drugam priženil. Iz istih vzrokov bo varčeval vajenec ali pomočnik, ki bo zbiral že v mladosti kapital, da se napravi neodvisnega, delavca, da si opomore do družine.

Sele, ko odpravimo bedo in revščino, smo dostopni tudi za višje cilje, ki so izrazeni v kulturi. Izobrazba in znanost ne marajo živeti skupno z revščino. Zato hranilnice in posojilnice s širjenjem varčnosti ne vršijo le svoje nравne in gospodarske naloge, one vršijo tudi kulturne naloge. Posojilnice imamo tako razširjene, da se jih vsakdo z najmajšo zamudo časa lahko poslužuje in ker so prilagodene našim razmeram najbolje, je pač v korist javnosti, da se veselijo obiska tako vlagateljev kakor izposojevalcev. Le ta način se omogoči posojilnicam obstoj in jim zasigura, da morejo koristno poseči v narodovo gospodarstvo. Korist posojilnic je očividna. Kmečki vlagatelj more naložiti svoj denar v svojo posojilnico na skoro enake obresti, kakor bi jih dobil v mestu pri bankah, in si pri tem prihrani na času in stroških, ko bi šel denar v mesto naložit ali dvigniti. Nadalje si lahko vsakdo, ki je kre-

dita zmožen in vreden, preskrbi posojilo pod najbolj ugodnimi pogoji.

Ker so posojilnice za nas še posebno prava obramba kmečkega gospodarstva proti nepovoljnemu posledicam sedanjega gospodarskega sestava, se jih moramo oprijeti in držati z vso silo ter delati za njih procvit.

Sejmi. Pazin 18. VI. Cene: voli 300-370, krave 250-350, teleta 480-500 L žive teže; konji 1000-3000 L, osli 50-600, svinje 60-350, ovce 80-100 L za glavo. Seno 24-30, slama 16-28 L kvintal.

Trnovo. 4. VII. Voli 300-320 L, krave 200-250, teleta 625 L za živo.

Pazin. 5. VII. Voli 280-360, krave 180-280, teleta 450, junice 200 L za kvintal žive teže.

Po čem je lira?

Dne 20. julija si dal ali dobil:	
Za 100 dinarjev	31.75 L
» 100 čeških kron	54.10 »
» 100 franc. frankov	71.80 »
» 100 švic. frankov	350. — »
» 100 nemških mark	431.50 »
» 100 avstr. šilingov	245. — »
» 1 dolar	18. — »
» 1 angleški funt	88.80 »

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste.

Zobozdravnik
dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

Najlepša prilika za nakup
birmanskih daril!

Katoliška tiskarna v Gorici

tiska za zasebnike, trgovce, za zadruge, za društva, za duhovnike, učitelje, za urade. Veže knjige, popravlja starovezane knjige. Naslov Katoliška tiskarna v Gorici — Gorizia, Riva Piazzutta 18.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. Mermolja

sprejema

V GORICI

na Travniku št. 5 II.

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

Dr. Lojze Sussig,

prej asistent na dunajski vseučiliščni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21, II. Telefon štev. 196.

Kupujte vedno le

holandski kakao

DE JONG'S

ki mu gre prvenstvo po pristnosti in kakovosti.

ETERNIT

Zaloga — TRST

sa je preselila v VIA TRENTO
ŠTEV. 16. (Pri evangeljski cerkvi) — Shranite naslov!

Knjigarna in papirnica

Štoka

d.z.o.z.

TRST — Via Milano štev. 37.

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastna knjigoveznica
Založba Vedeža, Kleinmayerjeve italijanske slovnice, slovensko-italijanskega in italijansko-slovenskega slovarja. Ima v zalogi vse najnovješte slovenske knjige.

ZDRAVNIK

Dr. IGOR FRANKO

abscent dunajske klinike,
ordinira edeslej samo

v IL. BISTRICI

vsak dan

od 10-12 in od 15-17 h.

Za cerkve, dvore
ne - hotele,
gostilne.

Harmoniji

Klavirji Pianini Avtopiani

izvršeni od prvoravnih tovarn

„Pollmann & Weiss“, „Stallberger“ itd.

Ugodni plačilni pogoji

PRODAJA—MENJUJE—POSOJA—POPRAVLJA.

Cenik ali proračun na zahtevo zastonj.

Trgovina s klavirji inž. Gino Riosa — Trst via Mazzini 44.

TELEFON 746.

Čevljarnica

FORCESSIN

edlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Le k Forcessinu vsi hité,
da si obujejo nogé.

On šiva trdno in močno,
pa elegantno in lepo.

Ko pa račun vam naredi,
se vam celo poceni zdi.